

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/21/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113011696
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3113011696.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Tótha a sudcov JUDr. Jozefa Mészáros a JUDr. Dušana Eckera v trestnej veci odsúdeného Z. Z. na neverejnom zasadnutí dňa 18. februára 2014 prejednal sťažnosť odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu v Trenčíne zo dňa 9. januára 2014, sp. zn. 2Nt/130/2013 a takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. napadnuté uznesenie sa zrušuje v celom rozsahu a súdu prvého stupňa sa ukladá, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu v Trenčíne zo dňa 06.04.2011, sp. zn. 1T/25/2011, právoplatného dňa 18.04.2011, bol Z. Z. uznaný za vinného v bode 1/ rozsudku z prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., v bode 2/ rozsudku zo zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 odsek 1 Tr. zák. v súbehu so zločinom vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. Za to bol odsúdený podľa § 200 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 3, § 36 písm. l/ Tr. zák. a § 42 ods. 1 Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov a 4 mesiace so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, pri súčasnom zrušení výroku o treste trestného rozkazu Okresného súdu Trenčín zo dňa 15.11.2010, sp. zn. 2T/66/2010 v spojení s opravným uznesením zo dňa 21.01.2011, sp.zn. 2T/66/2010 ako i všetkých ďalších rozhodnutí na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad.

Dňa 03.09.2013 bol na Okresný súd Trenčín doručený návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania vo veci Okresného súdu Trenčín zo dňa 06.04.2011, sp. zn. 1T/25/2011, ktorý smeroval tak proti výroku o treste vyššie citovaného rozsudku. V písomnom odôvodnení návrhu poukázal na nález Ústavného súdu SR z 28. novembra 2012, sp. zn. PL ÚS 106/2011, ktorý sa vzťahuje aj na jeho odsúdenie, nakoľko trest mu bol ukladaný za použitia ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák. vrátane vety za bodkočiarkou, čo malo za následok, že mu bol uložený neprimerane prísny trest.

Okresný súd Trenčín uznesením zo dňa 9. januára 2014, sp. zn. 2Nt/130/2013 podľa § 399 ods. 2 Tr. por. zamietol návrh odsúdeného Z. Z. na povolenie obnovy konania v trestnej veci vedenej na Okresnom súde v Trenčíne pod sp. zn. 1T/25/2011. Svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil v podstate tým, že nezistil dôvody pre povolenie obnovy konania v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por., pretože nevyšli najavo žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mohli sami osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o treste odsúdeného, pričom nález Ústavného súdu SR z 28. novembra 2012, sp.zn. PL ÚS 106/2011, ktorý bol vyhlásený dňa 21. decembra 2012 v Zbierke zákonov pod č. 428/2012 a ktorým v § 41 ods. 2 Tr. zák. časť prvej vety za bodkočiarkou („súd uloží páchateľovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“) bola vyhlásená za protiústavnú, nepovažoval za obligatórnu podmienku povolenia obnovy konania. Vzhľadom na charakter spáchaných trestných činov a na všetky okolnosti prípadu, považuje okresný súd trest uložený pôvodným rozsudkom aj po účinnosti nálezú Ústavného súdu naďalej za primeraný, zákonný a dostatočný trest.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej trojdňovej lehote sťažnosť odsúdený Z. Z.. V jej písomnom odôvodnení prostredníctvom obhajcu namietal správnosť napadnutého uznesenia, ktoré nepovažoval za správne a zákonné z dôvodu, že podľa jeho názoru sú dané podmienky pre povolenie obnovy konania. Aj keď je možno pripustiť, že samotná existencia nálezu Ústavného súdu SR z 28. novembra 2012, sp.zn. PL ÚS 106/2011 nezakladá automaticky právo na obnovu konania, podľa jeho názoru však súd v pôvodnom konaní nedostatočne prihliadol na okolnosti prípadu, jeho vtedajšie osobné pomery, ktoré bližšie rozviedol, pričom v tej súvislosti má za to, že v pôvodnom konaní mu bol uložený neprimerane prísny trest.

Krajský súd na podklade sťažnosti odsúdeného, ktorá mu spolu so spisom bola predložená dňa 13. februára 2014, preskúmal na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr.por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného je dôvodná, i keď čiastočne z iných dôvodov ako bolo uvedené v jej písomnom odôvodnení.

Súd prvého stupňa nepostupoval totiž vecne správne, keď napadnutým uznesením zamietol návrh odsúdeného Z. Z. na povolenie obnovy konania v predmetnej trestnej veci, keď skonštatoval, že ani nález Ústavného súdu SR zo dňa 28.11.2012 sp. zn. PL ÚS 106/2011 nie je vzhľadom na ostatné okolnosti prípadu takou skutočnosťou, ktorá by bola dôvodom na povolenie obnovy konania, teda neboli splnené zákonné podmienky uvedené v ustanovení § 394 ods. 1 Tr. por.

Ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. por. upravuje podmienky obnovy konania, ktoré sa týkajú nedostatkov skutkových zistení, vrátane osoby páchatela ako skutočností alebo dôkazov súdu skôr neznámych, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti rozhodnutia. Netýkajú sa zmeny právneho stavu, t. j. zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu. Nález Ústavného súdu SR, že právny predpis, jeho časť alebo niektoré ustanovenie nie je v súlade s Ústavou, preto nemôže byť „novou skutočnosťou súdu skôr neznámou“ v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por. a tým len jednou z podmienok obnovy konania, ale ak bol z toho dôvodu podaný návrh na obnovu konania, je dôvodom obnovy konania „ex lege“, t. j. na základe § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

Ak je podaný návrh na povolenie obnovy konania vo veci, ktorá skončila právoplatným rozhodnutím a ktorý vychádza len zo skutočností predpokladaných v ustanovení § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii ústavného súdu, je splnenie podmienok obnovy konania konštatované už v tomto ustanovení. Súd preto už nemôže skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Tr. por., ale obnovu konania povolí podľa § 394 ods. 1 Tr. por. z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Iba v prípade, ak bolo použité ustanovenie podľa § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písm. a/ až c/ alebo písm. e/ Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody vo vzťahu k trestnej sadzbe trestu odňatia slobody upravenej podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 21. decembra 2012, ustanovenie § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov v spojitosti s nálezom Ústavného súdu SR z 28. novembra 2012, sp.zn. PL ÚS 106/2011, vyhláseného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 428/2012 dňa 21. decembra 2012, sa nepoužije (k tomu pozri Stanovisko trestno-právneho kolégia NS SR Tpj 44/2013 zo dňa 26.11.2013 i rozhodnutie 13. publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdu súdov Slovenskej republiky čiastka 1/2013). V takom prípade by sa ustanovenie § 41b zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov v spojení s nálezom Ústavného súdu z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011 nepoužilo, nakoľko ústavne nesúladne účinky ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom pred 21. decembrom 2012, časti prvej vety za bodkočiarkou, by na dotknutý prípad nedopadli.

Súd prvého stupňa teda vychádzal z nesprávneho právneho názoru, podľa ktorého nález Ústavného súdu SR z 28.11.2012 PL US 106/2011 publikovaný v Zbierke zákonov pod č. 428/2012 Z.z. týkajúci sa „protiústavnosti“ časti ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák. (veta za bodkočiarkou) považoval za skutočnosť alebo dôkaz skôr neznámy (tak ako to má na mysli ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. por.). Následne potom dospel k záveru, že ani vzhľadom k vyššie citovanému Nálezu Ústavného súdu SR pôvodne uložený

trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov a 4 mesiace nie je v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatľa.

Nález Ústavného súdu SR, že právny predpis, jeho časť alebo niektoré jeho ustanovenie nie je v súlade s Ústavou nemôže byť „novou skutočnosťou“ súdu skôr neznámou v zmysle § 394 ods. 1 Tr.por. Podmienky obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Tr.por. sa netýkajú zmeny právneho stavu, teda zmeny zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu. Ak teda bol podaný návrh na povolenie obnovy konania vo veci, ktorá skončila právoplatným rozhodnutím, ktorý vychádza len zo skutočností predpokladaných v ustanovení § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu, je splnenie podmienok obnovy konania konštatované priamo už v tomto ustanovení (ide o dôvod obnovy konania „ex lege“).

V posudzovanom prípade bol odsúdenému Z. Z. vyššie uvedeným právoplatným rozsudkom Okresného súdu v Trenčíne zo dňa 06.04.2011, sp. zn. 1T/25/2011, právoplatného dňa 18.04.2011 uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov a 4 mesiace aj za použitia ustanovenia § 41 ods. 2 Tr.zák., vrátane časti prvej vety za bodkočiarkou - asperačná zásada, avšak pritom bez použitia ustanovenia podľa § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písm. a/ až c/ alebo písm. e/ Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody vo vzťahu k trestnej sadzbe trestu odňatia slobody upravenej podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 21. decembra 2012. Nebolo preto potrebné, aby súd prvého stupňa v tomto prípade skúmal splnenie podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Tr.por., ale obnovu konania bolo potrebné povoliť podľa § 394 ods. 1 Tr. por. per analógiám z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z.z. v znení neskorších predpisov (zhodne Stanovisko trestno-právneho kolégia NS SR Tpj 44/2013 zo dňa 26.11.2013).

Na základe uvedených dôvodov krajský súd zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby vo veci znovu konal a rozhodol. V predmetnej veci bude totiž potrebné povoliť obnovu konania v prospech odsúdeného, vo vzťahu k výroku o treste, za súčasného zrušenia výroku o treste v pôvodnom odsudzujúcom rozsudku Okresného súdu v Trenčíne zo dňa 06.04.2011, sp. zn. 1T/25/2011. Súd prvého stupňa vo výroku svojho rozhodnutia pritom bude musieť použiť ustanovenie § 41b ods. 1 vyššie citovaného zák. č. 38/1998 Z.z., ako aj ustanovenie § 394 ods. 1 Tr.por. per analógiám, za súčasného zrušenia výroku o treste v pôvodnom rozsudku a naň nadväzujúcich rozhodnutí podľa § 400 ods. 1 Tr.por. Súbežne s povolením obnovy konania bude však navyše potrebné rozhodnúť aj o väzbe odsúdeného podľa § 403 Tr.por. (o vzatí či nevzatí do väzby) a pred rozhodnutím o väzbe bude nevyhnutne potrebné odsúdeného aj k tejto otázke vypočúť.

O väzbe pritom rozhodne súd prvého stupňa samostatným výrokom už v rámci uznesenia, ktorým bola povolená obnova konania s tým, že v prípade rozhodnutia o vzatí odsúdeného do väzby začiatok plynutia lehoty väzby bude určený okamihom nadobudnutia právoplatnosti oznámeného uznesenia. Hoci o väzbe rozhodne súd prvého stupňa ešte pred právoplatnosťou uznesenia o povolení obnovy konania, nepôjde o rozhodnutie v rozpore s § 403 Tr. por., pretože výrok odkladajúci začiatok plynutia lehoty väzby vylučuje akýkoľvek zásah do výkonu trestu odňatia slobody a zabezpečuje, že účinky väzby nastanú až po právoplatnosti uznesenia o povolení obnovy konania. Ak by následne, v prípade podaného opravného prostriedku, bolo nadriadeným súdom zrušené uznesenie súdu prvého stupňa a zamietnutý návrh na povolenie obnovy konania, žiadne účinky väzby v takom prípade nemôžu nastať. V prípade rozhodnutia o vzatí odsúdeného do väzby takýto postup umožňuje plynulý prechod obmedzenia osobnej slobody formou výkonu trestu na obmedzenie osobnej slobody formou väzby a zároveň najlepšie vyhovuje podmienkam spravodlivého procesu, keď plne rešpektuje právo obvineného byť pred rozhodnutím o väzbe vypočutý. Vyššie uvedený postup nielenže vyhovuje podmienke bezodkladného rozhodnutia o väzbe (§ 403 Tr. por.), ale vyplýva aj z ustanovenia § 86 ods. 1 Tr. por. prvá veta, z ktorej vyplýva, že ide o tzv. rozhodnutie o väzbe vopred. Pred rozhodnutím o väzbe sa pritom musí v rámci verejného zasadnutia o obnove konania primerane postupovať podľa § 72 ods. 2 Tr. por., najmä ide o to, aby bol odsúdený vypočutý, keďže ďalšie podmienky budú v takom prípade splnené (vykoná sa verejné zasadnutie - § 402 ods.2 Tr. por.).

Vzhľadom na to, že povolením obnovy konania vo vzťahu k výroku o súhrnnom treste, za súčasného zrušenia výroku o treste v pôvodnom odsudzujúcom rozsudku dôjde zároveň k obnoveniu výroku o treste uloženom odsúdenému skorším trestným rozkazom (trestný rozkaz Okresného súdu Trenčín zo dňa 15.11.2010, sp. zn. 2T/66/2010), súd prvého stupňa bude povinný skúmať, či neprihádza do úvahy

nariadenie a výkon tohto skoršieho trestu odňatia slobody, ktorý má v takom prípade prednosť pred prípadným výkonom väzby.

Krajský súd vzhľadom na uvedené dôvody a na podklade dôvodne podanej sťažnosti odsúdeného rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.